

(Osnovano 1952. godine)

JUGOSLOVENSKA NOVINSKA
AGENCIJA DOKUMENTACIJE
NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Ziro račun — Current Account: 60801-603-15330

DNEVNIK
LJUBLJANA

Isečak iz lista
Newspaper cutting

23. Okt. 1979

Likovno čista zasnova

»Malega princa« Antoine de Saint-Exupéryja je za marionetni oder zrežiral Edi Majaron, lutke in sceno pa oblikoval Peter Černe

»Mali princ«, besedilo avanturista, pilota in spogledovalca z zvezdami Antoine de Saint-Exupéryja, v krhko tkivo lirizma položeno poetično izrekanje človekove smrtnosti, je hkrati besedilo o svobodi samote in samotni svobodi. Prav to, za kar nas je oklicala enkratna nespremenljivost našega bivanja, kliče k metafizičnemu samopreseganju, k skrivnostni čistosti svetlobe, katere potomec — ali pa varovanec — je Mali princ. Takšno bivanje je odmaknjeno od utilitarnega gospodavanja stvarem, stremuštvu in bahaštva, ki očem zakriva pravo lepoto (resnico) sveta, ko pogled usmerja k varljivi površini reči. Kot to skozi svojo skušnjo spozna Mali princ, da bi kaneje lahko premislil in izrekel z besedami: »Kdor hoče videti, mora gledati s srcem«. In zato, ker smo »ljudje to pozabili«, pa smo še zmerom »odgovorni za tisto, kar smo udomačili.« je Exupéryjeva knjiga namenjena našim otrokom, čeprav nas odrasle otroke — najbolj privlači.

»Angelska«, nezemeljska čistost Exupéryjeve metafore človekovega hotenja, je menda že od takrat, ko se je pojavila v knjižni obliki, izzivala ter privlačevala ustvarjalce k transpoziciji v druge umetniške medije. Da je doživela mnoge uprizoritve v lutkovnih gledališčih, gotovo ni naključje. Zaznamovala je tudi predstavo ljubljanskega lutkovnega gledališča, ki nas v začetku kar osupne s sugestivnostjo svoje likovne govornice: belina zračnih, skorajda breztelesnih lutk (ko Mali princ odhaja na svojo končno, »zelo dolgo pot«, dopoveduje pripovedovalcu, da »s seboj ne more vzeti telesa, ker je pretežko...«) na belini prazne scene, s katere je odstranjena vsakršna »kulisa«, vsakršno znamenje človekove prostorske ujetosti, je uspeša vizualizirati jedro Exupéryjeve zgodbe. V tem imajo — poleg Petra Černeta, oblikovalca lutk in scene — nemalo zaslug tudi njihovi izvajalci.

Takšnemu videnju Exupéryjevega besedila je sledil tudi režiser **Edi Majaron**, tako da si prizori (za izvedbo na lutkovnem odru jih je priredil danes že pokojni **Jože Pengov**) sledijo po natančni, na trenutke kar preveč hladni zakonitosti razkrivanja Exupéryjeve poetike. In v tem vidimo tudi veliko težavo gledališkega uprizarjanja »Malega princa«: zdi se, da lirizem v prvi osebi pisane literature Antoine de Saint-Exupéryja dovoljuje nedvoumne izjave o človekovi svobodi in odgovornosti (saj je pripovedovalc vendar skrit v svoji pripovedi), medtem ko na odru takšne izjave postanejo preveč deklarativne. Ali ni vključitev »živega« Exupéryja — igra ga **Silvij Božič** — pred lutkovni paravan, vendarle problematiziranje neukinljivega človekovega »prinčevstva«? Iz distance spominjanja — nemalokrat je bila karikirana z Božičevim nasmehom, s kakršnim zaznamujemo preteklost, ki nas ne obvezuje več — ne moremo čutiti neukročnosti »gledanja s srcem«. »Exupéry« v obleki in kravati pred polnim bokalom vode nam lahko le zastre ostrino svoje pripovedi o človekovi »žeji«. Podobno je z negibnima statuama katerih »nemi komentar« ne more imeti nikakršnega katarzičnega učinka. Kompozicijsko čista, čeprav tudi monotona in včasih s konkretnostjo svojega zvoka preveč direktno opisna je bila glasba **Lojzeta Lebiča**.

Glasovno (poleg **Alenke Pirjevec** nastopa skorajda celotni igralski ansambel lutkovnega gledališča) je predstava izredno enotna: v govornico ljubljanskih lutkarjev se je prikladla tiha in otožna nostalgija Exupéryjeve literature. Njeni osnovni ideji je sledila tudi zahtevna animacija (Mali princ: **Peter Dougan**) in igra **Blaža Vizintina** (letalec).

Pomembna predstava Lutkovnega gledališča Ljubljana, ki zahteva ponoven premislek o specifičnosti lutkovne umetnosti. MILAN DEKLEVA